

Äldrevården. Bristen på kunskaper inom vården om hälsoproblem som har samband med åldrandet är stor. Trots att vi blir allt fler äldre.

Ofattbar okunskap om äldres hälsoproblem

Bristen på kunskap i vården om hälsoproblemerna för äldre är monumental. Kunskapsområdet geriatrik måste därför snart byggas in som en central del av alla grund-, vidare- och fortutbildningar av läkare och vårdpersonal, skriver bland andra Gunnar Akner, professor i geriatrik.

En färsk rapport från Socialstyrelsen beskriver en närmast ofattbar brist på utbildning i geriatrik (=läran om hälsoproblem som har samband med åldrandet) i hela vårdsektorn, trots att äldre personer utgör drygt hälften av landstingens primärvård och sjukhusvård och hela den kommunala äldreomsorgen.

Det vore värdefullt att veta hur många politiker och tjänstemän i stat, landsting och kommuner som har någon definierad utbildning i geriatrik.

Som exempel kan nämnas att en läkare bara får en dryg veckas grundutbildning i geriatrik, vilket motsvarar mindre än en procent av utbildningstiden under elva terminer.

Ett annat exempel är att bara 1,6 procent av drygt tolv tusen sjuksköterskor som är verksamma inom kommunal äldreomsorg har ett års utbildning till specialistsjuksköterska inom området "vård av äldre personer".

Till detta skall läggas hälso- och sjukvårdens och omsorgens styrning. Det vore värdefullt att veta hur många politiker och tjänstemän i stat, landsting och kommuner som har någon definierad utbildning i geriatrik.

Den paradoxala situationen inom äldresektorn kan förklaras av att begreppet geriatrik används i två olika betydelser:

- som kunskapsområdet geriatrik som handlar om hälsoproblem som har samband med åldrandet, det vill säga sjukdomar och skador som motor för olika slags funktionel-

Debattörerna:

Gunnar Akner
professor i geriatrik
överläkare Örebro
universitet

Ake Rundgren
tf professor i geriatrik
överläkare
Göteborgs universitet

Yngve Gustafson
professor i geriatrik
överläkare
Umeå universitet

Arkivbild: STEFAN BERG

SJUKT. En färsk rapport från Socialstyrelsen beskriver en närmast ofattbar brist på utbildning i geriatrik i hela vårdsektorn, trots att äldre personer utgör drygt hälften av landstingens primärvård och sjukhusvård och hela den kommunala äldreomsorgen, skriver debattörerna.

la problem. Här ingår bland annat kunskaper om sjukdomar/skador hos äldre, integrerad och målstyrd hälsoanalys och behandling/handläggning, förebyggande arbete, omvårdnad, psykosociala aspekter etcetera.

- som en medicinsk specialitet för läkare. Geriatrik som vårdverksamhet finns i dag bara på sjukhus, fast behoven är mycket omfattande även inom primärvården och kommunerna.

Paradoxen förvärras av att begreppet "kunskapsstyrd vård" genomsyrar de flesta officiella dokument från stat, landsting och kommuner, som berör hälso/sjuk-vården och den kommunala omsorgen. Kan man tala om "kunskapsstyrd vård" utan definierad utbildning?

Varför inte ordna utbildning?

Socialstyrelsen skriver att "geriatrisk kompetens bör vara en självklarhet bland all vårdpersonal som möter äldre i sitt arbete". Vi frågar oss därför varför inte universitet/högskolor ger vårdräskstudenterna en adekvat grundutbildning i kunskapsområdet geriatrik samt varför inte de självstyrande landstingen och kommunerna efterfrågar

och beställer kompetens och löpande kompetensutveckling (vidare- och fortbildning) i geriatrik för all sin personal som arbetar med vård/omsorg och styrning, som rör äldre personer.

Fel fokus i vården

Vi anser att kunskapsområdet geriatrik är basen för all vård och omsorg för äldre personer och att det måste byggas in som central del av alla grund- och vidare- och fortutbildningar av läkare och vårdpersonal. En tydligt definierad grundutbildning i geriatrik med kombination av teoretisk och praktisk, teambaserad träning i geriatrik skulle ge läkare och vårdpersonal en gemensam bas för handläggning av komplexa hälsoproblem som sammanhänger med åldrandet. Detta skulle bidra till att korrigera dagens missledande fokusering på ett hälsoproblem/en riskfaktor i taget (single-problem management) och i stället fokusera på analys och handläggning av de äldre patienternas samlade hälsosituation (multi-problem management), där de olika delarna hänger samman som kommunicerande kärl.

Fler bostäder – om politiska viljan finns

Bostadsbristen kan byggas bort med statligt stimulansstöd, likvärdiga ekonomiska villkor för hyresrätter jämfört med andra boendeformer och genom att låta de kommunala bostadsbolagen börja bygga fler lägenheter, skriver Anna Lönn Lundbäck, Hyresgästföreningen Region Väst.

S-politikerna Anneli Hulthén och Anna Johansson skyller bostadsbristen på en passiv regering medan regeringen och oppositionen i Göteborg naturligtvis kastar tillbaka beskyllningarna. Alla

verkar dock vara överens om åtminstone en sak: någon behöver göra något och det måste ske nu.

Hyresgästföreningen anser att det krävs krafttag både här i Göteborg och på regeringskansliet i Stockholm. 2007 tog regeringen bort det statliga stödet till byggandet av hyresrätter, men när stödet åter förs på tal hävdar bostadsminister Stefan Attefall (KD) att subventioner inte är någon lösning. Ändå subventionerar regeringen i dag villaägare och bostadsrättsinnehavare med 14 miljarder kronor per år genom olika former av stöd.

Till att börja med måste hyresrätten

REPLIK

● Bostadsbristen

Tidigare artiklar: 19, 21-23/3

få likvärdiga ekonomiska förutsättningar jämfört med andra boendeformer. Då kan hyran sänkas med mer än 2 000 kronor per månad för en fyrrumslägenhet på 100 kvadratmeter. Men det skulle även behövas någon form av nytt statligt stimulansstöd för att sätta ordentlig fart på byggandet.

Den politiska majoriteten i Göteborg måste också ta sitt ansvar. På tio år har de kommunägda bostadsbolagen Bostadsbolaget, Familjebostäder och

Poseidon tillsammans bara byggt 2 500 lägenheter. Samtidigt säger Hulthén och Johansson att det finns detaljplaner för 7 500 bostäder som bara väntar på första spadtaget.

Varför inte låta de allmännyttiga bostadsbolagen starta egna byggföretag med uppdrag att bygga prisvärda och bra boenden i egen regi? Varför inte släppa in fler byggföretag på marknaden med villkoret att bygga hyresbostäder med hyror som alla kan ha råd med?

Vi på Hyresgästföreningen anser att det finns goda möjligheter att bygga bort bostadsbristen i Göteborgsregionen – bara den politiska viljan finns!

Anna Lönn Lundbäck
chef Hyresgästföreningen
Region västra Sverige

.SE

LÄS MER:

Dags sluta tvinga äldre att bo kvar hemma

Målet att man som pensionär skall bo hemma längre var säkert riktigt tänkt. Men nu har det gått för långt! Många äldre tvingas nu bo hemma, fast de vill komma in på ett äldreboende. Flera boendeformer anpassade efter den enskildes önskemål måste till, skriver **Bo Anderssen** (FP).

gp.se/nyheter/debatt

Rättvis lön bra metod få fler välja sjuksköterskeyrket

För att kunna vårda krävs kompetens och kunskap men det vill inte arbetsgivaren betala för fullt ut. Nu har våra sjuksköterskestudenter sagt ifrån. De vill ha jämställda löner som är jämförbara med andra grupper som har lika lång utbildning. Det stöder vi, skriver **Marianne Brindbergs** och **Anna Aldeborg**, Vårdförbundet.

gp.se/nyheter/debatt

REPLIKER:

Ett befängt förslag om nyanlända från FP

Vill vi förbättra villkoren för invandrade kvinnor att få tillträde till arbetsmarknaden, är inte särslagstiftning lösningen. Integration kräver andra verktyg: jobb, bostäder och utbildning, skriver **Christina Höj Larsen** och **Wiwi-Anne Johansson** (V).

gp.se/nyheter/debatt

tyck till
www.gp.se/nyheter/debatt